

hitta vägen. Ingen enda f. är torr. Stå, sitta, ligga kvar på samma f. Gå ej ur f-en, blif kvar på samma ställe. (Fig.) Han kommer ej ur f-en, gör alls inga framsteg. — Bildar sammansättningen Jordfläck. — 7) Målet vid målskjutning. Skjuta på f. Träffa f-en. — Syn. Se Mål. — 8) Helt liten stad, köping. — 9) En f. nålar, visst antal nålar i ett nålbref, som sitta tillsammans på en fläck.

FLÄCKA, v. a. 1. 1) Sätta fläck eller fläckar på. *F. sina kläder. F. från sig*, sätta fläckar på vidrörande saker. *F. ned*, se *Nedfläcka*. — 2) (fig.) Se *Befläcka*, 2. a. — *F. sig*, v. r. Sätta fläck eller fläckar på sig (både i egentl. o. fig. mening). *F. ned sig*, genom oaktsamhet eller vid någon förrättning få kläderna fulla af fläckar.

FLÄCKA, se *Fläka*.

FLÄCKANDE, n. 4. Handlingen, då man fläcker.

FLÄCKFEBER, m. 2. pl. — *febrar*. Ett slags sjukdom, då kroppen är betäckt af små, för det mesta blekröda, men äfv. violetta, brunaktiga, till och med svarta fläckar.

FLÄCKFRI, a. 2. Utan fläck, fri för fläckar (både i egentl. o. fig. bem.). *Ett f-t tyg. En f. lefnad.*

FLÄCKFULL, a. 2. Full med fläckar (bem. 1). — *Syn. Se Fläckig.*

FLÄCKIG, a. 2. 1) Orenad af fläckar (bem. 1). *Min väst har blifvit f.* — *Syn. Fläckad.* — 2) Full med fläckar (bem. 1). *Så f. din rock är!* — *Syn. Fläckfull, Nerfläckad, Fullfläckad.* — 3) Betäckt med fläckar (bem. 2, 3 o. 4). *Så f. den sjukes kropp är! En f. tigerhud. Ett f-t omskinn. En f. borstneglika.* — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom Röd-, Hvit-, Brunfläckig, m. fl.

FLÄCKIGHET, f. 3. Egenskapen att vara fläckig.

FLÄCKKULA, f. 1. Liten, i form af en kula tillredd massa, af tvåll, äggula, terpeninolja, valkjord och hvit bolus, till fläckars uttagning ur tyger.

FLÄCKLAF, m. 2. (bot.) Ett lafslägte på barken af träd.

FLÄCKPLANKA, f. 1. (skepp.) Den näst under berghullet varande bordläggningsplankan.

FLÄCKTALS, **FLÄCKVIS**, adv. På strödda fläckar, här och der. — *Syn. Se Här och der.*

FLÄCKURTAGARE, m. 3. o. — **TAGERSKA**, f. 1. En, som gör yrke af att taga fläckar ur kläder. Nya ord, bildade, för att motsvara det franska *Dégraisseur*.

FLÄCKURTAGNING, f. 2. Urtagning af fläckar ur kläder, medelst vissa dertill uppfunna medel.

FLÄDER, m. 2. pl. *flädrar*. Apoteksväxt med trädstam; blommor i juli, med hvita blomknippen och stark, döfvande lukt. Kallas äfv. Hyll, Fulbom. *Sambucus nigra.* — *Ss. F-blomma, -buske, -bär, -träd.*

FLÄDERBLOMOLJA, f. 1. (kem.) Olja, som erhålles af färska Fläderblommor. Kallas i medicinen *Aqua Sambuci*.

FLÄDERBÖSSA, f. 1. Fläderrör, hvarur mergen blifvit urtagen, och som begagnas att skjuta med, isynnerhet vid stensprängning.

FLÄDERMOS, n. 5. Mos, tillredt af den utpressade och inkokta saften utaf mogna fläderbär; brukas som husmedel i medicinen.

FLÄDERMUS, f. 3. pl. — *möss*. 1) Djur, tillhörande tionde ordningen af Däggdjuren eller *Flädermössen* (Chiroptera), hvilka på framfötterna

hafva 4 fingrar och en tumme, på bakfötterna 3 tår, samt äro försedda med en flyghud, som förenar de fyra fingrarna, armarna, benen, och ofta svansen till ett helt, så att de kunna flyga. — 2) (uti inskränkare mening) Ett slägte af förenämde ordning, äfv. kalladt *Nattblacka*. *Vespertilio*. Af detta slägte finnas i Sverige 3 arter, nämligen. *Stora F-en*, äfv. kallad *Läderlapp* (*V. noctula*), *Rättlika F-en* (*V. murinus*), *Lilla F-en* (*V. pipistrellus*), *Långörade F-en* (*V. auritus*) och *Barbastell-F-en* (*V. barbastellus*).

FLÄDEROLJA, f. 1. Olja, som erhålles genom pressning af fläderbärkärnor.

FLÄDERRÖR, n. 3. Stam eller gren af fläderbusken.

FLÄDERSAFT, m. 3. Den utpressade saften af bladen och den inre gröna barken på fläderbusken.

FLÄDERSPRUTA, f. 1. Spruta, gjord af ett stycke fläderrör, hvarur mergen blifvit urtagen; nyttjas som leksak af barn.

FLÄDERTE, n. 3. Te af fläderblommor, hvars egenskap att befodra utdunstningen är allmänt känd.

FLÄDERVATTEN, n. 5. Vatten, erhållet genom distillation af fläderblommor med vatten; brukas i medicinen.

FLÄDERVIN, n. 5. Ett slags vin af den jästa saften utaf fläderbär, med tillsats af hackade russin, vatten, citroner och hvitt vin.

FLÄKA, v. a. 2. (af gamla verbet *Flaka*, gapa, spricka) Utefter längden dela, sönderskära, klyfva något i två lika stora, flata skifvor (t. ex. fisk). *F. en gädda. F. upp*, se *Uppfläka*. — *F. sig*, v. r. Skada sig i grenen, genom att skrefva allt för mycket ut med benen. — *Fläkande*, n. 4. o. *Fläkning*, f. 2. [Fläcka.]

FLÄKT (ä långt), part. pass. af *Fläka*. Brukas adjektivt i uttrycket *F. örn*, bilden af en örn, som föreställes klufven midt i tu från hufvudet ända ned, med halfvorna utbredda en på hvardera sidan. [Fläckt.]

FLÄKT, fläckt, m. 2. Sakta, hastigt kommande och öfvergående bläst, luftdrag. *Vestanvindens f-ar. Jag kände en f. af hennes andedragt. Vid minsta f. blir han, hon sjuk*, säges om den, hvars helsa är högst ömtålig. — *Syn. Pust, Vinddrag, Luftdrag.* [Flägt.]

FLÄKTA, fläckta, v. n. 1. 1) Blåsa i fläktar. *Vestanvindarne f. så ljft.* Brukas ofta impersonelt, t. ex.: *Det f-r så behagligt ifrån sjön.* — 2) (om person) Åstadkomma, frambringa en fläkt, fläktar, vanligtvis för att uppfriska luften. *F. med en hatt, en solfjäder, en näsduk. F. på någon*, så att luften dervid fläktar på honom. *F. med vingarna*, se *Flaxa*. — *Fläktande*, n. 4. o. *Fläktning*, f. 2.

FLÄKTA, fläckta, f. 1. Redskap, enkom gjordt, för att dermed fläkta (se föreg. 2).

FLÄMTA, v. n. 1. 1) Andas tätt, häftigt och hörbart. *F. af trölhet. Hunden f-r af hella.* — *Syn. Flåsa.* — 2) (fig. om ljuslåg) Fladdra matt, slocknande, med ett än starkare, än svagare sken. *Se den slocknande lampågan, hur den f-r.* — *Flämtande*, n. 4. o. *Flämtning*, f. 2.

FLÄNG, n. 3. sing. (pop.) Öfverdrifvet och onödigtvis häftig rörelse vid ridning, dansning, o. s. v. *Det är ett fastigt f. på honom, när han rider, dansar. Rida, dansa i f.* (Fig.) *Göra något, arbeta o. s. v. i f.*, med öfverdrifven och onödig skyndsambhet, utan ordning, noggrannhet eller aktsamhet.